

Suomen Geologinen Seura (SGS) järjesti perinteisen Vappumatinean Helsingin kasvitieteellisen puutarhan Kumpulan Kartanossa vappuaattona 30.4.2023. Vuonna 2009 aloitettu Vappumatinea-perinne on mukava ja rento kevään ja kesän aloitusjuhla, joka kokoaa niin kokeneempaa jäsenistöä kuin esimerkiksi viereisen Kumpulan kampuksen tulevia geolan ammattilaisia yhteen. Tänä vuonna paikalle löysi noin 45 henkilöä. Tilaisuuden avaussanoista ja tervehdyksestä vastasi seuran puheenjohtaja Tapio Halkoaho. Auringonpaisteen ja sateen vaihdellessa vuoroa kartanon tiluksilla, nostimme maljat Vapulle ja kesälle. Tarjoilupöydän pikkumunkit ja suomalaiset palat saivat hymyn huulille.

Juhlatunnelmaan virittäydyimme Geologian tutkimuskeskuksen Kivitaskut-kuoron esityksellä. Kuulimme kappaleita niin suomeksi, englanniksi kuin latinaksikin. Dosentti Arto Luttilinen lausui muutaman sanan Kumpulan kartanon toiminnasta. Kesäaikana

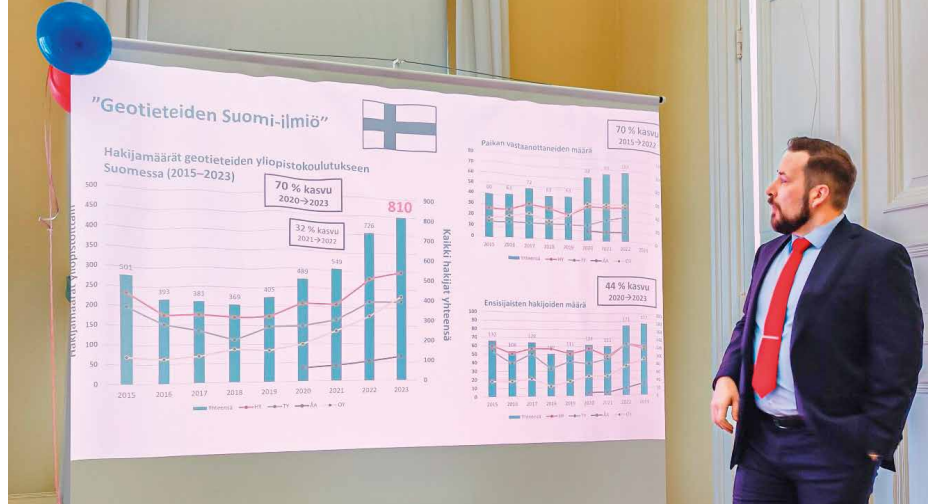
Kumpulan kartano on avoinna yleisölle 10.5.–22.6. keskiviikosta sunnuntaihin kello 11–18 ja 27.6.–9.9. tiistaista lauantaihin kello 11–18, juhannuksena näyttely on suljettu. Vinkkinä: tavallisen yksittäislipun lisäksi Kartanon koelmiin pääsee tänä kesänä tutustumaan myös museokortin turvin!

Päivän juhlaesitelmästä ja keskustelun avauksesta vastasi dosentti Aku Heinonen Geologian tutkimuskeskuksesta. Heinonen oli alustavasti luvannut kertoa, miten liittyvät toisiinsa Eppu Normaali, Jane Fonda ja geologia. Nämä toimivat hyvänä aasinsiltana päivän pääaiheeseen kun esitys syventyi geotieteellisen koulutuksen ”Suomi-ilmiöön” (kuva 1). Tiivistetysti: globaalisti geotieteelliseen koulutukseen hakeutuvien opiskelijoiden määrät laskevat, mutta Suomessa suunta on toinen. Esillä oleva, ratkaisuja maailman haasteisiin tarjoava ala kiinnostaa nuoriamme!

Mielenkiintoa herättänyt esitelmä antoi hyvän pohjan vapaammalle keskustelulle ja

Kuva 1. Dos. Aku Heinonen ja Suomi-ilmio. Kuva: Elina Koskela.

Figure 1. Docent Aku Heinonen and the "Finnish phenomenon of geoscience education". Photo: Elina Koskela.

kuulumisten vaihdolle juhlakansan kesken. Joukon hajaantuessa kohti omia vappumeinojaan, oli taas aika kiittää juhlan osallistujia ja toivottaa tämän kirjoituksen myötä koko jäsenistölle ja SGS:n lukijoille mukavaa kesää! Tilaisuuden järjestelyistä vastasivat SGS:n 2023 toimihenkilöt: Olli-Pekka, Tapio, Joonas, Johanna, Hanna, Arto ja Elina K.

FM ELINA KOSKELA
(elina.koskela@gtk.fi)

Kirjoittaja on SGS:n hallituksen jäsen.

Summary

May Day Matinee 2023

The Geological Society of Finland held a May Day Matinee in Kumpula Botanic Garden 30.4.2023, a tradition initiated already in 2009. The festive event gathered approximately 45 people together to toast for the upcoming summer and Vappu. The program included a performance from the GTK Kivitaskut choir, and a presentation given by docent Aku Heinonen. The presentation focused on the Finnish phenomenon of geoscience education.

Miten jäätikön alaiset järvet purkautuivat – esimerkkinä Urjala-Akaan subglasiaalinen järvi

ANTTI SAINIO, PERTTU HEISKANEN, ANTTI E. K. OJALA JA JONI MÄKINEN

Subglasiaaliset järvet ovat jäätikön alle muodostuneita vesialtaita. Ne vaikuttavat oleellisesti mannerjäätiköiden dynamiikkaan rytmittämällä sulavesien liikkeitä purkauksilla sekä keräämällä ja pidättämällä jäätikön pohjan sulamisvesiä silloin, kun sulaminen on vähäisempää (Livingstone ym. 2016). Maailmalta

on paikannettu lukuisia subglasiaalisia järviä nykyisten mannerjäätiköiden alta Grönlannista ja Antarktikselta (Greenwood ym. 2016). Kuitenkaan paleosubglasiaalisten eli muinaisten jäätikön alaisten järvien sijainteja ei ole dokumentoitu kattavasti, ja sijaintia tukevaa tutkimusaineistoa on ollut vaikeaa hankkia